

N:o 49.

Af Herr **A. J. Lyth**: *Angående rätt till tjänsteårsberäkning och lönetur för lärare vid vissa enskilda läroverk i fråga om anställning i statens läroverk.*

I anledning af Riksdagens uti skrifvelse af den 21 Maj 1874 gjorda framställning förordnade Kongl. Maj:t i en kungörelse af den 29 Maj 1874, »att filosofie kandidat eller filosofie doktor, som i behörig ordning genomgått den profårskurs, som för anställning vid statens elementarläroverk är eller kan varda föreskrifven, samt inför vederbörlig myndighet aflagt godkändt undervisningsprof, må vid befordran till adjunkts-, kollega- eller lektorsbefattning vid sådant läroverk ega att för framtida lönetur räkna sig till godo den tid han från och med året näst efter bemälda profs afläggande tjänstgjort såsom lärare vid enskildt, af minst fem klasser bestående och under den inspektion, som Kongl. Maj:t kan finna godt att anordna, stäldt läroverk, så framt hans förenämnda tjänstgöring varit väsentligen lika med adjunkts, kollegas eller lektors tjänstgöring vid statens elementarläroverk, samt han företer vederbörligt intyg derom, att han med nit och skicklighet fullgjort sina åligganden; dock att för sådan lönetursberäkning erfordras att hafva vid ett och samma privatläroverk varit anställd under minst fem år, äfvensom att i intet fall den tid, som för lönetur beräknas, får öfverskrida tio år;» — — — —

I ett cirkulär af den 1 Juni 1877 förordnade Kongl. Maj:t, »att filosofie kandidat eller filosofie doktor, hvilken i behörig ordning genomgått

den profårskurs, som för anställning vid statens elementarläroverk är eller kan vara föreskrifven, samt i öfrigt fullgjort stadgade villkor för att kunna till lektor, adjunkt eller kollega vid sådant läroverk utnämnas, må vid skeende befördran räkna sig till godo den tid han från och med året näst efter berörda villkors fullgörande såsom extra ordinarie lärare tjänstgjort vid statens elementarläroverk eller tvåklassiga pedagogier, så framt hans förenämnda tjänstgöring varit väsentligen lika med den som åligger lektor, adjunkt eller kollega vid dylika läroverk».

Den fördel, som genom kungörelsen af den 29 Maj 1874 beviljades de enskilda läroverken, har genom ofvannämnda cirkulär nästan helt och hållet upphäfts. Ty under det att kompetensvilkoren för vinnande af lönetursberäkning äro desamma för lärare vid enskilda läroverk som för extra lärare vid statens, så är denna tjänstårsberäkning vid de förra förenad med tvenne villkor, nemligen: 1) att tiden för lönetursberäkning icke får öfverskrida tio år, samt 2) *att lärare måste vid ett och samma läroverk hafva varit anställd minst fem år.* — Det är denna senare bestämmelse som gör, att det numera är ytterst svårt att kunna fästa dugliga lärare vid de enskilda läroverken.

Ty då en skicklig lärare alltid har hopp att efter ett eller annat års tjänstgöring kunna vinna ordinarie plats vid statens läroverk, så är gifvet att han föredrar att genast tjänstgöra vid dessa, då han är på förhand förvissad om att vid lönetursberäkning få räkna sig till godo hela den tid han efter fullgörande af föreskrifna kompetensvillkor tjänstgjort, denna tid må vara kortare eller längre; då han deremot, i händelse han tager anställning vid enskildt läroverk, vinner denna förmån endast för den händelse han tjänstgjort vid *samma* läroverk under *fem* år. Har han icke tjänstgjort fulla fem år, så får han vid befördran till ordinarie lärare i statens tjänst icke tillgodoräkna sig någon tid af sin tjänstgöring. Som ingen lärare vid fråga om anställning vid enskildt läroverk på förhand kan veta, huru lång tid det kan vara med hans fördel öfverensstämmande att stanna vid ett sådant, så föredrar han statens läroverk, emedan detta — äfven den tvåklassiga pedagogien — erbjuder honom större fördelar, än ett enskildt läroverk kan göra.

Då jag på grund af föregående i denna Kammare fattade beslut har anledning förmoda, att Kammaren ville möjliggöra tillvaron af enskilda läroverk vid sidan af statens, vågar jag föreslå,

det Riksdagen ville hos Kongl. Maj:t anhålla, att lärare vid enskildt, af minst fem klasser bestående och

under den inspektion, som Kongl. Maj:t kan finna godt att anordna, stäldt läroverk, måtte, vid befordran till ordinarie anställning vid statens allmänna läroverk, njuta samma förmåner som extra ordinarie lärare och vikarier vid dessa, under förutsättning af enahanda kompetensvilkor, dock att i intet fall den tid, som af lärare vid enskildt läroverk för lönetur beräknas, får öfverskrida tio år.

Stockholm den 26 Januari 1883.

A. J. Lyth.

N:o 50.

Af Herr **A. J. Lyth:** *Angående löneförbättring åt lärare och lärarinnor vid högre lärarinneseminarier samt folkskoleseminarierna.*

Då Kongl. Maj:ts nådiga proposition till 1882 års Riksdag angående löneförbättring åt lärarne vid rikets allmänna läroverk på det sätt bifölls, att för åstadkommande af den afsedda löneförbättringens halfva belopp 336,975 kronor af statsmedel anvisades att på extra stat utgå för år 1883, så blef deremot Kongl. Maj:ts förslag om en motsvarande löneförhöjning för så väl högre lärarinneseminarier som folkskolelärareseminariernas lärare, ehuru af Stats-Utskottet tillstyrkt, af Riksdagen helt och hållet afslaget.

Orsaken till detta afslag låg dock, som det vill synas, ingalunda i någon Riksdagens obenägenhet att bevilja seminariernas lärare samma